

ДОМАКИНЯ

СЪ ОСОБНО ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ОБРАЗЦИ НА РАКОДЪЛИЯ.

ПРИТУРКА

НА

„ЖЕНСКИЯ СВѢТЪ“

Излиза на 10 число всѣки мѣсецъ.

Годишенъ абонаментъ

I за абон. въ Т.-П. станции
на притурката . . л. 3.
" " съ Ж. Св. " 5.50

II за аб. направо въ Дирек-
на притурката . . л. 4.
" " съ Ж. Св. " 7.

III за странство
на притурката . . л. 5.
" " съ Ж. Св. " 9.

Всичко що се отнася до
спешност или притурката
непраща се съ адресъ: До
Дирекцията на Женск. Свѣтъ
ул. Войнишка № 122 Варна.

Писма неплатени не се
приематъ. Въсѣкакви обя-
вления, относящи се до
госпожи и господа, при-
ематъ се. Правото за за-
писъ, въ Т.-П. станц. се
плаща отдѣлно отъ абон.

Въ Дирекцията се намиратъ за проданъ цѣли течения отъ I, II, III и IV година на „Ж. Свѣтъ“ и „Домакиня“

Модна хроника.

Студътъ веќе настѣпа, а младитѣ дами за-
хванхх да се обличатъ съ топло облѣкло;
прѣзъ настоящата година, кожуситѣ ще бждатъ
въ голѣмо употребленіе и ще съставляватъ за-
едно съ плюшетъ най-главното на женското
облѣкло украшеніе. За сега кожуситѣ отъ ас-
траханъ, лутръ и соболъ (zi-
beline) сж най-общитѣ и се
прѣдпочитатъ много; и дѣй-
ствително, много изящно и
красиво стоѣтъ носенитѣ ко-
лети, пелеринитѣ съ широки
ревери collet-samail отъ сжща-
та соболенъ (zibeline) кожа,
която, обаче, може се замѣ-
сти съ лутръ или астраханъ.

Тѣзи колети могатъ се
замѣсти съ плюшенитѣ и дру-
ги дебели платове; но при то-
ва тие платове се гарниратъ
съ коженн пвици и се броди-
ратъ съ различни орнаменти
при гърба и прѣдницитѣ; но
тогава кроежътъ отъ тие
платове се прави повече на
корсажъ-жакети или на жа-
кети, или пакъ на collet — са-
mail; но при това политѣ (баски) на тие дрѣхи
се прирѣзватъ на рѣзени.

Пелеринитѣ и колетата и тая година про-
дължаватъ да сж на мода, но съ малко измѣ-
ненія, (фиг. 6.) защото тѣ сж много сгодни
за носене надъ единъ, много добръ гарниранъ,

елегантенъ корсажъ, съ украсени ржжави. — За да
удовлетворимъ справедливитѣ запитвания на нѣ-
коп отъ абонатитѣ си, относително тънцитѣ
свадбарски или бални рокли, даваме имъ слѣду-
ющитѣ свѣдѣнія: за тие рокли цвѣтоветѣ сж
обикновенитѣ т. е. ясни, а особно ония на вѣщчал-
ната рокля, която е вишги бѣла; тя продължава

да е отъ моаренъ платъ и
съ скройка принцеса или по-
лонезъ. Принцеситѣ и Поло-
незитѣ ще се носѣтъ отъ
всѣка млада. Тѣ се раство-
рятъ при гърдитѣ отъ двѣ-
тѣ страни чрѣзъ два голѣми
ревера; а вътрѣшното жиле
се прави отъ кадифе на ква-
драчета или сюра и други
подобни; а около реверитѣ
се пришива кожа; сжщо и
при политѣ на фустата, ка-
то се прирѣзва плата на фу-
стата на четвъртити рѣзе-
ни, подъ които се пришива
отъ сжщата гарнитура на
роклята на фербали. За ша-
феркитѣ на свадбата много е
сгодно, ако тѣ сж съгласни,
да се облѣбятъ форменно;
така тѣ прѣдставляватъ мно-

го изящни картини при сдружаваньето на мла-
доженцитѣ. Сестритѣ или двѣ близки шаферки
се обличатъ съ бѣли рокли, гарнирани съ цвѣтя
и съ по едно черно кадибяно бере, подигнато
отъ една страна съ бѣлъ егретъ. Тие дами взи-
матъ първото мѣсто при невѣстата. Слѣдъ тѣхъ

идатъ другитѣ шаферки, които се обличатъ съ еднакви розови рокли и съ сѣнитѣ шепки, както и на другитѣ. Кроежътъ на тия рокли бива повече на курсажъ — блузъ съ дълги набрани ръкави; останалитѣ свадбари се обличатъ съ редъ желанитѣ си цвѣтове; само майката се облича съ тъмни рокли, т. е. съ пепелянъ или черенъ цвѣтъ моаре или другъ копринѣнъ платъ, гарнирани съ черни тюленъ дантели, продиращи

че често въ нашитѣ мѣста врѣмето се пзмѣнява; така щото много пъти даже се усѣща нуждата, да се ходи по талия. За носене, на подобни врѣмена, такива рокли сѣм онѣ, що се правѣтъ въ видъ на жакети или фракъ (Louis XV) или костюмъ *Tailleur*. Тѣ се правѣтъ отъ дебели вълнени платове; особено пъкъ хубаво показватъ чернитѣ сукнени или кадифени или плюшени рокли, гарнирани съ кожи и сутажъ. Но при това

не трѣба да забравимъ, че една сива сукнена рокля, ако се гарнира съ сапфировъ цвѣтъ кадифе, съ кроежъ на курсажъ — блузъ една яка *Medicis* (издигната), и съ една подобна шанка кечена, гарнирана отъ сѣщия цвѣтъ кадифе и съ черни пера, не ще пада по-долъ отъ горѣказанитѣ рокли. Тъмноалениитѣ и бордовитѣ цвѣтове рокли, гарнирани съ тѣсни галони, съ по-нѣколко реда, различни посоки по курсажитѣ и фуститѣ, твърдѣ много сѣм на мода. При това тѣ могатъ се гарнира и съ черно моаре. Съ тѣзи рокли, една черна шапка съ алени птичета и алени гарнитурѣ отъ кадифе, сѣм най-удоволителнитѣ.

Шепкитѣ, както виждате, сѣм повечето плитки, съ тѣсни краища; тѣ биватъ отъ кадифе, шиппъ, (кадифелъци), и кечени. Кадифенитѣ се правѣтъ повечето въ видъ на бере или токъ. Маншонитѣ тоже се носѣтъ и тази година отъ какви да сѣм кожи, а особено се внимава, щото тѣ да съвпадатъ съ еднаква кожа на кустюма; тѣ могатъ се прави и отъ платоветѣ на кустюмъ, които се гарнирагъ съ божи или панделки и цвѣта.

Обяснение на модитѣ.

Фиг. 1. *Collet—camaif*: Курсажъ

колето сѣстои отъ 6 части: двѣ цѣли прѣдници, единъ гърбъ, два отворени широки ръкави въ видъ на пелеринъ и едно жиле. Двѣтѣ прѣдници и гърбътъ се кроѣтъ цѣли, както курсажъ-блузитѣ, само че — съ баскъ: прѣдницитѣ се пришиватъ отъ подъ мишницата до кръста, а при баска остава неопшита; слѣдъ това се принася съ единъ украсенъ черенъ кадифенъ коланъ съ една тока.

Прѣдницитѣ се растварятъ чрѣзъ два голѣми ревера. Яка висока и причучена на канонаки. Цѣлата дрѣха е

съ бѣло.

(Фиг. 2).

Въобще чернитѣ моарени, кадифени и сукнени рокли, гарнирани съ по-ясенъ или бѣлъ цвѣтъ и съ по една шанка отъ шиппъ (кадифелъци) или отъ кадифе, гарнирани съ хубави черни пера, сѣм най-богатитѣ и най-елегантни тоалети за всѣка церемония. За малкитѣ момиченца ясно-синия цвѣтъ е най-вкусния, когато тя се гарнира съ дантели или кадифета; не трѣба да забравимъ,

отъ соболъйна кожа (zibeline). Маншонътъ е отъ сж-щата кожа.

Фиг. 2. *Туалетъ за расходка*. Отъ тъмно пе-пеляво сукно, гарнирана отъ сжщия цвѣтъ кадифе; фустата е на половина отъ сукно, въ видъ на кръгла прѣстилка, а гъбъ полить—отъ кадифе; около прѣстилката на сукното е броди-рано черно; една каква-да-е ко-жена пвица или марабу (marabout) се пришива около полить на кадифената фуста. Корсажъ-бро-деро е малко набрано и е отворено рѣзъ два кадифени ревера надъ едно жпде отъ бѣлъ коприненъ му-селинъ. Обърнжта кадифена яка. Три реда фербали образуватъ жа-кетата (jockeys). Колантъ е отъ кадифето, завързанъ съ единъ фйонгъ малко на страна. За този туалетъ 9 м. кадифе и 2.50 м. сукно.

Фиг. 3. *Туалетъ за расходка*. Отъ сине-сукно фасонъ tailleur, гарнирана съ черни галони. Жпле-то е отъ сукно кремаво; самото жп-ле е отворено при яката, надъ една ризка отъ бѣлъ коприненъ мусе-линъ. Коженъ коланъ отъ кремовъ цвѣтъ. Достатъчно е 5.50 м. сукно и 20 снтн. кремаво сукно.

Фиг. 4. *Ръкава отъ пълнѣща мода, за визити и рокли*. При рамото ръкавътъ е расцѣпенъ и гарниранъ съ кадифе отъ сжщия цвѣтъ на роклята или пакъ — съ свѣтрещио отличителни цвѣтове, като напр. аленъ и зеленъ надъ черенъ виолетовъ; аленъ, зеленъ и пр. надъ неперелъ цвѣтъ и пр. и обратно. (Цвѣ-товетъ, които най-добръ се хармони-зиратъ съ ония, кои-то най-малко се схо-ждатъ съ реда на цвѣтоветъ напр. зе-ленъ и пурпуровъ цвѣтъ, синия и чер-вения и т. п. Цѣпка-та наоколо е сута-лирана и гарнирана съ кожа; сжщо се гарнира и долниятъ край на ръкава.

Фиг. 5. *Друга мо-делъ за рокля ил расходка*. Горниятъ частъ на ръкава е гарнирана съ ки-

тайски коприненъ платъ; послѣ се правѣтъ двѣ гънки отъ самия платъ на цѣлиятъ ръкавъ, и при двѣтъ краища на гънкитъ се пришиватъ копчета; долниятъ край при цѣпката се гарнира отъ сжщиятъ коприненъ цвѣтъ и двѣ копчета се ошива надъ цѣпката.

Фиг. 6. *Mante-collet*: Туй манто се прави отъ тъм-

носиве сукно и се гарнира съ веревени пвици отъ сжщото сукно или тѣ могатъ се замести и съ черни галони, които се пришиватъ на различни посоки съ машинени тигели, по двѣтъ кра-ища на пвицитъ.

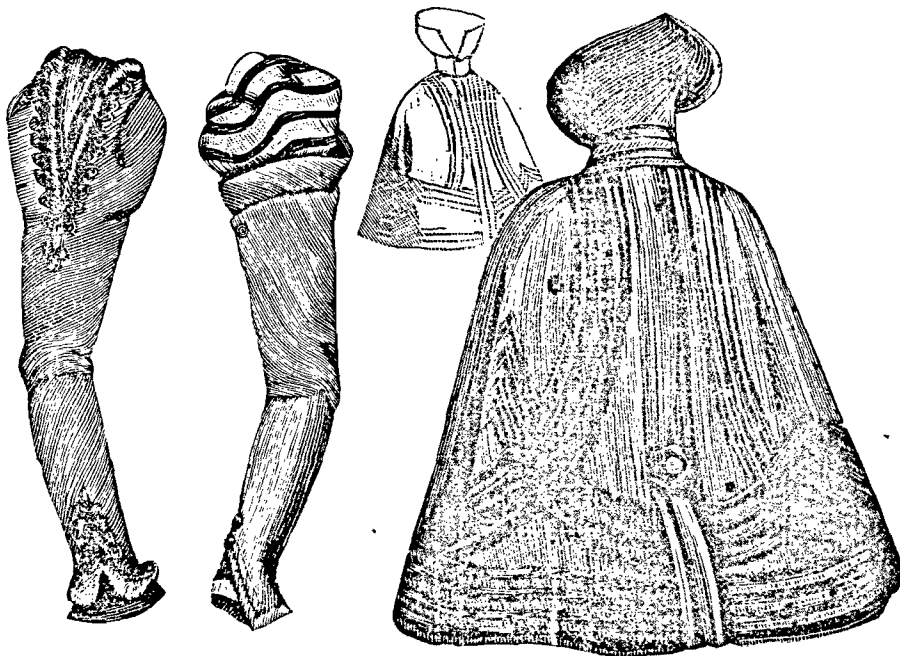
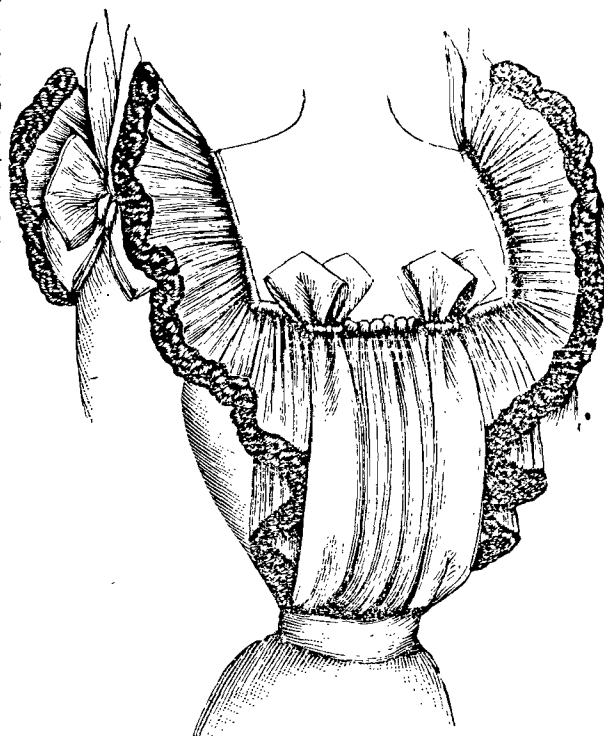
Отзадъ на мантото при та-лията се пришива едно кжско ко-ланче, а подъ гънкитъ отъ двѣтъ страни прѣзъ двѣ петелки мину-ва подъ прѣдницитъ на мантото колантъ и се закончва отирѣдъ.

Задниятъ гънки при баска отзадъ се образуватъ, чрезъ колето и задния сръденъ шевъ; яка твърдъ висока, скросна отъ части. 1.50 м. сукно безъ пвици-тъ е достатъчно.

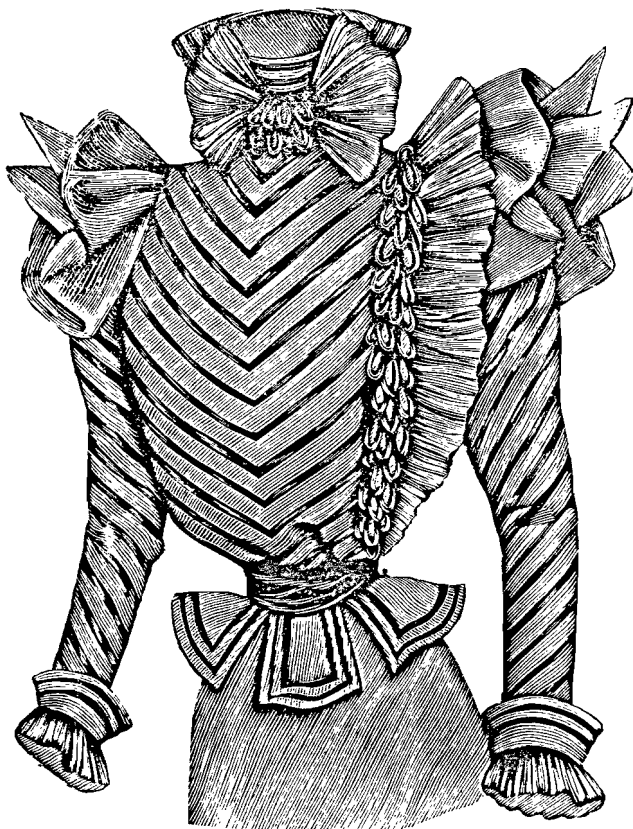
Фиг. 7. *Модна коприненъ елементаръ корсажъ*. Този кор-сажъ се прави отъ ясно-моренъ цвѣтъ, малко набрана при та-лията въ видъ на блузъ и съ кжсъ расцѣпенъ баскъ. Тя се гарнира споредъ желанзето ии съ тѣсна копринѣна панделка или съ кадифена панделка черна или морена. Бордътъ (законче-ното мѣсто) се гарнира съ плисѣ; надъ защитото мѣсто помежду плисето и бордата се гарнира съ панделчпката на висулки.

Долниятъ край на ръкава се гарнира съ ревери и плисѣ, а горниятъ край (jockey) е гарниранъ съ двѣ краища отъ кадифе въ видъ на крила.

Фиг. 8. *Корсажъ за блузъ*. — Корсажътъ е отъ тъменъ цвѣтъ таф-та, гарниранъ съ коприненъ мусе-линъ на плисѣ; краищата на пли-сето сж гарнирани съ пвица отъ бѣла перушина. Плисѣ-то е пришиито око-ло карето и слъза отирѣдъ до талия-та на коките (co-quilles). Отъ двѣ-тъ страни на прѣд-ницата се гарнира съ двѣ пвици отъ тафта и при карето краищата на тия пвици се правѣтъ въ видъ на фйонгъ, прихважти съ по една тока (фюба). Ръкавитъ се пра-вѣтъ само съ единъ редъ отъ сж-

Фиг. 4. щото плисѣ на карето, украсени съ по единъ фйонгъ отъ сжща тафта и на който фйонгъ краищата глѣдатъ на горъ. Перушинѣната пвица може се замести и съ дантела.

Фиг. 7.

Пране (бѣлосванѣ) на дрѣхитѣ.

(Изъ Отчета на Руссен. градска дѣвич. гимназия).

Бѣлението или въобще прапието е една работа, която има за цѣль да прѣмахне нечистотинитѣ отъ непранитѣ дрѣхи и да имъ възвѣрне първоначалната чистота. Това е повече домашна работа, отколко — индустриална.

Измежду веществата, отъ които се нацапват дрѣхитѣ, едни сж растворими въ водата и може, чрѣзъ просто мненѣ, да се прѣмахнатъ; други сж нерастворими, та трѣба да се поставятъ въ съприкосновение съ тѣла, които ги прѣвърщатъ на растворими въ водата, която, топла или студена, ги завлича съ себе.

Въ старо врѣме, когато производството на сапуна е било неизвѣстно, за перене на дрѣхитѣ употребявали сж разни твърди или течни вещества, които на много мѣста сж ги наричали сапунъ. Римлянитѣ употребявали човѣшкитѣ течни извержения и перението на дрѣхитѣ извършвали въ здания, построени вънъ отъ градоветѣ, защото сж се образували лоши миризми. Нѣкои народи употребявали разни минерални води, които съдържали алколически карбонати. Други сж се ползували отъ растението сапуниче (раки-сапунъ). На нѣкои мѣста употребявали глина като механическо срдство за истриванѣ. И днесъ въ гр. Брѣзникъ (Търнски окръгъ) и на много други мѣста перятъ съ хума: въ дървени каци (чебъръ) размиватъ хумата съ вода и оставятъ дрѣхитѣ да киснатъ цѣла нощъ; на другия день ги исплакватъ (измиватъ) отъ хумата и бухатъ съ дървени бухалки (спиралки).

Въ по-новитѣ врѣмена приготвявали сж си сапунъ отъ букова пепель и лой и съ него прали дрѣхитѣ. Отъ както е излѣзналъ днешниятъ сапунъ, на всѣ-

къдѣ почти перението извършватъ исклучително съ него. На разни мѣста практикуватъ различни начини; обаче принципътъ е единъ и сжщъ, който се основава на разлаганѣто на сапуна.

Когато сапунътъ се раствори въ вода, разлага се и испуща свободна алколическа основа, която се съединява съ мазнитѣ пѣтна и кирѣта по дрѣхитѣ; прѣвърща ги на растворими съединения (сапуни) въ водата, които заедно съ послѣдната се отвлечатъ.

Начини за прание.

1. Въ Франция по домоветѣ дрѣхитѣ за прание отъ начало ги поливатъ съ студена вода и ги наслагатъ въ чебъръ (малка каца), която на долната си частъ има отверстие. Върху тѣхъ распростиратъ дебело яко платно, а на него отгорѣ наспиватъ прѣсѣдена дървена пепель. Върху нея наливатъ врѣла вода, която завлича поташа отъ пепельта и тече чрѣзъ дрѣхитѣ. Отъ долното отверстие събиратъ я, на ново я възвиратъ и втори пътъ се излива върху дрѣхитѣ. Това се продължава нѣколко часове. Така естиио получената калпева луга завлича малко по малко голѣма частъ отъ веществата, отъ които сж нацапани дрѣхитѣ.

Послѣ зиматъ дрѣхитѣ една по една, намазватъ се съ сапунъ въ студена или въ топла вода и се испиратъ съ текуща (рѣчна) вода. Често пъти въ послѣдното испиране размиватъ въ водата малко ултрамаринъ (синило), който дава на бѣлитѣ дрѣхи приятенъ изгледъ.

Въ градоветѣ перачкитѣ, за да икономисатъ сапуна и да намалѣтъ труда, въ пранието употребяватъ промиванѣ съ разрѣденъ растворъ отъ калиевъ хипохлоридъ (жавелова луга). Но, ако такова промиванѣ често се повтаря, дрѣхитѣ скоро увѣхтяватъ.

2. Бѣлосванѣто на дрѣхитѣ става по-бързо и по-правилно, като се замѣсти пепельта съ растворъ отъ кристалическа сода. Въ фабрикитѣ съ такъвъ растворъ промиванѣто извършватъ чрѣзъ механическо движение съ особни машини въ голѣми корита.

3. Въ Белгия перятъ дрѣхитѣ, като ги държатъ (киснатъ) дълго врѣме въ гѣста сапунѣна топла вода и послѣ ги испиратъ въ студена вода. Тѣзи работа е твърдъ проста и придава на дрѣхитѣ извѣстна твърдостъ.

4. На много мѣста перятъ така: растварятъ хлорна (бѣлилна) варъ въ вода; въ бистрия растворъ на топяватъ дрѣхитѣ и ги оставятъ да киснатъ 15 минути. Слѣдъ това простиратъ ги на слънце и послѣ ги испиратъ съ чиста вода. Хлорната варъ се разлага и испуща свободенъ хлоръ, който разлага водата, отнема ѝ водорода, а остава сгъстенъ кислородъ, нареченъ озонъ. Послѣдниятъ окислява тъмния цвѣтъ на дрѣхитѣ и тѣ побѣлѣватъ. Слѣдъ испиранѣто остана малко хлоръ, който трѣба да се махне, защото разяжда платата и му отнема водорода. За тѣзи цѣль потопяватъ дрѣхитѣ въ растворъ отъ натриевъ хипосульфидъ, който отнема останалия хлоръ. Въ този растворъ дрѣхитѣ киснатъ 15 минути. Като ги извадѣтъ, испиратъ ги още единъ пътъ въ чиста вода.

При този начинъ на прание, иска се голѣма опитностъ: да се знайтъ добрѣ отъ перача свойствата на

употребимитъ соли, защото при едно невниманне дрѣхитѣ се поврѣждатъ.

5. Въ студена вода растопяватъ сода; въ раствора натопяватъ дрѣхитѣ, кѣдѣто киснатъ цѣла нощъ. На другия денъ трижатъ ги и намазватъ съ сапунъ. Натопяватъ ги въ топла содова вода; истискватъ и истискватъ добрѣ. Изново натриватъ дрѣхитѣ съ сапунъ и ги поливатъ съ врѣла вода, дѣто киснатъ цѣла нощъ. На другия денъ испиратъ ги и ги истискватъ, а слѣдъ това се простиратъ да изсъхнатъ.

Този начинъ за пранне не е толкова удобенъ, понеже се иска много врѣме, а отъ търканъето дрѣхитѣ скоро се искаватъ.

6. Смѣсватъ се четире литри терпентинно масло съ 0,5 л. амонякъ. Смѣсата пзливатъ въ топла вода, въ която има растопенъ 150 гр. сапунъ. Въ тая смѣсъ натопяватъ дрѣхитѣ, дѣто киснатъ цѣла нощъ. На другия денъ испиратъ ги съ чиста вода, която да бѣде малко хладка. Истискатъ ги и простиратъ да съхнатъ.

Този начинъ за пранне практикуватъ го въ Берлинъ.

Дрѣхитѣ ставатъ бѣли, като да сѣ прани нѣколко пъти и не миришатъ никакъ на терпентинъ.

7. Най-лесенъ и най-икономиченъ начинъ за пранне е съ праха *lessive du genie* (генпална луга). Въ мѣднѣ, добрѣ калайдисанъ (ганосанъ), котелъ наливатъ 40 литри вода, която се нагрѣва до врѣние. Въ врѣлата вода растопяватъ 500 гр. отъ праха и въ раствора се натопяватъ дрѣхитѣ за пранне, прѣдварително натопени въ студена вода. Така се варятъ единъ часъ най-много, т. е. докѣ исчезнатъ пѣтната отъ бѣлки и отъ други мазни вещества. Прѣзъ това врѣме растворотъ става на тъмножълта и провлачлива течностъ като маджунъ. Послѣ дрѣхитѣ се изваждатъ; тѣ тогава иматъ тъмнокаменъ цвѣтъ. Измиватъ се съ хладка вода и ставатъ бѣли; истискватъ се и се оставятъ да изсъхнатъ.

Ако дрѣхитѣ иматъ пѣтна отъ кръвъ или отъ вино, трѣба да се варятъ 2 часа. Съ единъ килограмъ прахъ може да се исперятъ 26 к. гр. сухи дрѣхи.

Всичката работа се извършва най-много за 3 часа. Въ по-големъ котелъ се испиратъ повече дрѣхи за сѣщото врѣме. Течността отъ първото пранне служи още за единъ пътъ. Голѣмо внимание трѣба да се обръща въ чистотата на котела. Водата трѣба да бѣде така сѣщо чиста. Най-добра е дъждовната и рѣчната.

Вълнени и копринѣни платове съ този прахъ не се перятъ, защото се поврѣждатъ.

Ползата отъ него е, че въ кратко врѣме и съ малкъ трудъ може да се исперятъ много дрѣхи.

Прахътъ е смѣсъ отъ обикновена кристалическа сода, бораксъ и малко каменно масло (нетролей). Каменното масло растворя мазинитѣ и въобще — пѣтната; за това тѣ размѣкватъ по непраниитѣ дрѣхи. Така размѣкнати направо се съединяватъ съ содата и боракса и образуватъ сапунъ, който се отвлича отъ водата. Тѣй прѣчистени дрѣхитѣ, като се исперятъ, ставатъ много бѣли.

А. Зографовъ

Морално устройство на дома.

Прѣимущества на домакинята.

Смиренността.

(Продължение отъ брой 10).

Смиренността е неразлучния другаръ на кротостта. Очѣзи жена, която е кротка, сѣщеврѣменио ще е винаги и смиренна; а тази добродѣтель я прави още по-драгоцѣнна. Кога една жена разсѣждава и мисли за всѣко нѣщо добрѣ и справедливо, тя непрѣмѣнно ще е и смиренна; защото смиренността е слѣдствие на достоинството, което винаги се послѣдва отъ нея. Тщеславието пакъ е знакъ за отсъствие на благо-разумието и справедливото разсѣждение; защото само тжкоглавитѣ и глупцитѣ притежаватъ тщеславие. Оние жени и дѣвици, които считатъ като славно нѣщо, да се обличатъ въ луксозни дрѣхи; да конетствуватъ и да искатъ да засѣняватъ, такорѣчн, другитѣ, чрѣзъ богатитѣ си прѣмѣни, показватъ, че умътъ имъ е слабъ и при всичко това е все залепенъ съ празни работи; тѣхниятъ умъ не е способенъ да се занимава съ важни и сериозни занимания. Тѣ желаятъ, да ги аресватъ; но всица ги присмиватъ. Смиренната жена, когато присѣтствува въ нѣкое събрание, вечеринка и пр. отбѣгва, да говори; тя все е жѣдна да слуша, какво говорятъ другитѣ, за да се научи отъ тѣхъ. А когато пакъ говори, все намира добри думи, за да не докачи събѣседниците си и прикрие недостаткитѣ, които, може би, да има нѣкоя отъ тѣхъ.

Гордѣливия човѣкъ все бѣбри; той все хвали самата себе си, като се мѣчи да смалва стойността на другитѣ, та така придобива неприатели чрѣзъ докучителното си говорене и присмивкитѣ, а никой не може го търпи. Тщеславието прави човѣка себелюбивъ и непризнателенъ. Много често чедата се засрамихъ и зачервихъ, вслѣдствие ниското си произхождение, и прѣзрѣхъ благодѣлитѣ си, зарадъ проститѣ имъ нрави. Подобна постыжка е цѣла нечестивостъ.

Ние сме длѣжни, да не се довъряваме на оние хора, които сѣ лжесмирени; защото тие хора считатъ себе си по-смирени отъ другитѣ и все повтарятъ, че не обичатъ, да ги похваляватъ, и че — нѣматъ никакви славолюбивы мечти. Такѣва смиренномѣдренностъ е при-сторена и не е нищо друго, освѣнъ най-големъ гордостъ. Благодущитѣ, кроткитѣ и смиреннитѣ момѣ винаги се обичатъ и похваляватъ.

Приятелството.

Приятелството прави живота сладкъ и е за човѣка единъ най-добъръ даръ; то прилича съ оння дървеса, които зимѣ и лѣтѣ все цвѣтѣтъ и все се расплождатъ.

Шомейль казва слѣдующето за приятелството въ изяснителното си съчинение «*Les lectures alternées*»: Приятелството е сладчайшата връзка на сърцата; чувството, което размножава нашитѣ наслаждения и умалява нашитѣ скърби; то е единъ видъ общъ мораленъ животъ, украсяющъ мѣститѣ ни дни и увеличающъ сладостта на щастливитѣ дни.»

Всичка обичатъ момата, която е кротка, благодушна

и която обича родителите си; напротив пакъ всинца мразятъ и антипатизиратъ момата, която е гнѣвлива, горделива и себелюбива. Самолюбieto, сирѣчь чувството, чрезъ което нѣкой люби включително самото себе си, е най-вѣрниятъ врагъ на приятелството, та никога не се обича онѣзи мома, която има зълъ характеръ; която е распиница и се мъчи всинца да дотегчава. Слѣд. ако момите нищѣтъ да иматъ истински приятели, трѣба отрано да се погрижатъ, за да добиѣтъ всичките важни и добри прѣимущества; тие сж длъжни, да даватъ добрия примѣръ на приятелите си; а сжщо и сами тѣ. — да се възползуватъ отъ послѣдните. Истината и добродушието сж единственна храна за приятелството. Постоянно то приятелство се срѣща само между добродѣтелните хора, а всичките други, които въ обществото се зовѣтъ наши приятели. сж такива хора, които, докѣл ние сме щастливи и богати, ни обикалятъ и ласкаѣтъ, а когато ни сполети нѣкое злощастие; веднага се прахосватъ и ни изоставятъ. Ако нѣкой човѣкъ е щастливъ, всички сж неговии приятели; осиромаше ли? — всички го прѣзиратъ и изоставятъ, неспключаяж и самите родители!

Ако ние имаме приятели, не трѣба да показваме къмъ тѣхъ твърдѣ строга добродѣтелъ, нито да пискваме отъ тѣхъ. да сж съвършени, тъй като само единъ Богъ е най-съвършенъ и безгрѣшенъ, а хората все сж несъвършени и грѣшни. Ние не трѣба, да дотегчаваме приятелите си съ неумѣстни искания; но трѣба, да се показваме къмъ тѣхъ все кротки, мѣки, и благородни, като не пропускаме, при това. никога случай, да ги съвѣтваме за полезни работи. Ако се случи приятелъ ни да пропадне и се озлочести. вслѣдствие нѣкой свол собствена погрѣшка, то ние трѣба, да го утѣшяваме; да му помагаме, за да се поправи положението му; да го насърчаваме; да му вдъхваме храбростъ, щото да извини и той самото себе си, за дѣто е понаѣжлъ въ казаната грѣшка, и най-послѣ да го въодушевяваме и му даваме надежда. за че състоянието му и пакъ ще се поправи.

Всѣки човѣкъ счита себе си достоенъ да има приятели и се оплаква, колчемъ тѣ сж малко. Но това оплакване не е умно, защото, ако той се погрижи, да има малко, но добри и вѣрни приятели, то ще подѣйствува твърдѣ много за благоденствието и щастнето си.

Приятелиятъ въобще е нѣщо свещенно; за туй и единъ старъ мъдрецъ е казалъ: «Болинтъ се пуждаѣтъ отъ лѣкаря, а озлочествившиятъ се трѣба, да иматъ приятели.»

Хигиена на отрочетата.

II. За млѣкото.

(продължение)

Важниѣши въпросъ за майките и за дойките е храната имъ. Онѣзи майка или дойка, която желае, да има изобилно млѣко и при това туй млѣко да е освободено отъ вода а—богато съ питателни вещества, сирѣчь най-угодно за ѣжния стомахъ на отрочето — трѣба

да се храни съ изобилна и избранна храна; не се храни ли тя така, то трѣба завчаска да изгуби, надеждата си, че нѣкога ще има добро млѣко. Това подвърждаватъ всичките знаменити физиолози-доктори.

Физиологътъ Симонъ, за да се увѣри за това, направилъ опити съ една бѣдна жена и извлѣклъ, че, ако жената се добръ храни съ изобилна добра храна, то млѣкото ѣ се забогатѣва съ питателни вещества. Въ долуприведената тукъ таблица се излага резултатътъ на опитите му:

Опитъ съ жената	вода	твърди вещества	мазици	сиренина	захаръ, соли и пр.
11 Ноемврий: жена слаба, млѣко изобилно.	914	86	8	35,5	39,5
18-й Ноемврий: слѣдъ приемане изобилна и угодна храна	880	119,4	34	37,5	45,4
1 Декемврий: слѣдъ липсване отъ храна.	920	98	8	39	49
4 Януарий: два дена слѣдъ приемане изобилна животна храна.	873	126,4	37	30	46

Такива опити е направилъ и Доайеръ и извлѣклъ слѣдующото:

Опити съ дойката	мазици	сиренина	бѣлтъкъ	захаръ	соли.
Дойката се храни добръ прѣзъ три дена.	76	8,50	4	73,10	1,59
Дойката, слѣдъ като прѣтърпѣ тридневна недостатъчно хранение съ хлѣбъ и растителна храна	50,90	4,10	11	70,50	0,18

Така щото майката, която сама кърми бозайничето си, трѣба да се храни добръ, за да има добро и довольно млѣко. Ние, за зла честь, не знаемъ, кои именно храни увеличаватъ количеството на мазината, кой — на бѣлтѣка, на сиренината въ млѣкото; знаемъ, обаче, че майките трѣба да се хранѣтъ съ изобилна храна, съдържаща и животни, и растителни вещества, както сж правили и прѣди кърменѣето; и никога не трѣба, да прѣяждатъ само животна или само растителна храна и да се напиватъ само съ вино или бира, оправдавайки се съ извинението: «имаме добро и изобилно млѣ-

ко». Съ такива злоупотребения стомахът се разваля. Декепс забълбжилъ, че кога Германцитъ обсаждали Парижъ, млѣкото на Парижанкитъ се бѣ смалило твърдѣ много. Други естествоиспитатели забълбзали сѣщото явление въ други приблизителни случаи, а Сюботенъ, като направилъ опити съ животни, извлѣклъ истия резултатъ.

Ако майката стане непразна, доклѣ още трае кърменъето. — нѣщо, което се случавя не нарѣдко, то и млѣкото се измѣнява; така щото, вмѣсто полза, нанася врѣда на дѣтето, защото става като смѣтана или пакъ се забогатява така съ захаръ и мазнина, а изгубва сиренина и вода. Това се потвърди и чрѣзъ слѣдующиятъ химически анализъ.

На 1000 гр. млѣко на непразната жена или:

Вода 17 гр. по-малко.

Захаръ 3 гр. повече.

Мазнина 29 гр. повече.

Сиренина 4 гр. по-малко

Слѣд. прѣзъ врѣмето на трудността млѣкото става по-гъсто и по-малко, та мжно се смисла отъ пищеварителнитъ органи на дѣтето.

Въпрѣки това, обаче, нѣкои зобълбжителни доктори забълбжили у нѣкои жени, че при всичко тѣ се намирали въ интересно положение, когато кърмѣхъ дѣтенцето си, обаче то не страдало отъ коремна болестъ, ни бѣше ослабило; но тие случаи сѣ рѣдни, а най-често, при такива условия, то ослабва и се обзема отъ болестъ на пищеварителниятъ органъ, и теглото му, вслѣдствие ослабването, твърдѣ много спада.

Отъ тие наблюдения, прочее, извлѣкохъ правило, че: щомъ нѣкоя майка или дойка се намѣри трудна, веднага трѣба да прѣкъсне кърменъето; иначе поврѣдата, която ще прѣтърпи дѣтето, е неоправима. Парижката Академия постановила слѣдующото: «Онѣзи жена, която не прѣкрати кърменъето прѣзъ врѣмето на трудността, да бѣде наказана отпослѣ, като че ницѣла да изложи въ рискъ живота и здравето на бозайничето».

Четире или петъ мѣсеца слѣдъ ражданъето, майката има крвотечение и забълбзано е, че прѣди още да се появи то, и слѣдъ като се появи, млѣкото прѣтърпява значителни измѣнения и по качеството, и по количеството; така напр. прѣзъ врѣмето на крвотечението и прѣзъ врѣмешното разстояние отъ едно до друго крвотечение, сиренината, количеството на мазнината и солитъ на млѣкото много се увеличаватъ, а онуй на захарта — смалъва се. Това измѣнение на млѣкото, на единъ дѣца не причинява никаква поврѣда; но върху други има лоши послѣдствия, защото тѣ, прѣди и слѣдъ като се почне крвотечението, страдатъ отъ страшно коремоболне, површване, диарея. та, крѣщитъ, поблѣднѣватъ и у тѣхъ въобще се появяватъ всеразлични болѣзни признаци; за туй майката е длъжна прѣзъ туй врѣме да си земе дойка, а не сама да продължава кърменъето на дѣтенцето си.

Докторитъ Верноа и Бекерель ни прѣдставятъ слѣдующата таблица, отъ която се ясно види и измѣне-

нието на млѣкото прѣзъ врѣмето на крвотечението.

Елементи, съдържащи се въ 1000 части млѣко.	Жени, не- имѣщи крв- отечение	Жени, имѣщи крвотечение.	
		Слѣдъ раж- данъето, до като се за- почне крв- отечението.	Прѣзъ врѣ- мето на крвоте- чението.
Вода	889,51	886,44	881,42
Твърди вещества	11,49	113,56	118,58
Сиренина	38,69	43,58	47,49
Мазнина	26,54	26,98	29,15
Захаръ	43,83	41,68	40,49
Соли	1,38	1,32	1,45

Млѣкото на майката прѣтърпява голѣмо измѣнение и нанася върху бозайничето врѣдителни, на дори — смъртелни болки и болести, кога тя се разгнѣви, растрѣвожи, наскърби, докати или се много уплаши. Така Meslier забълбзалъ, че едно дѣтенце се обзело отъ болки, слѣдъ като кърми отъ млѣкото на наскърбената си майка; а Petit-Radel казва, че едно дѣтенце се обзе отъ спазми, причинени нему отъ млѣкото на дойката, на която отдѣвъ се скарали и я били за едно прѣстѣпление. Бушу споменува слѣдующото: Една дойка, уплашена твърдѣ много, вслѣдствие скарване на съпруга ѝ съ единъ сладатинъ, който истрѣгнѣ срѣцу него мечъ си, зе слѣдъ малко да кърми здравото си 11-мѣсечно дѣтенце; то улови съ ржницитъ си цината ѝ; но слѣдъ малко пакъ я пусли и умрѣ вътрѣ въ нѣколко минути.

Ако се случва, щото майката или дойка всѣкидневно да се трѣвожи, макаръ и не много, пакъ млѣкото ѝ се измѣнява и причинява коремни болести и въ дѣтето, което така все повече се разваля, доклѣ най-послѣ умира. Въобще моралнитъ сътрѣсення измѣняватъ млѣкото, което въ случай на силно раздражение на нервическата система, т. е. отъ срамъ, страхъ, ненадѣйно и неочаквано злочестие, може се оттегли за нѣколко дена, а послѣ пакъ — да слѣзе въ гърдитъ; за да се продължи редовно кърменъето.

Млѣкото тоже се измѣнява и нанася врѣда на бозайничето, когато майката или дойка, при всѣчко че кърми, прѣдава се, обаче, въ изпълнение тайнитъ съпругески длъжности, които въ тоя случай може и трѣба да ги избѣгва. Всичкитъ доктори строго забраняватъ това и е излишно да се разпространяваме.

Когато майката кърми отрочето прѣзъ дълги врѣмени прѣсѣгулки, то млѣкото става водно, защото твърдитъ му съставни части се истеглюватъ; така щото, както тя не трѣба най-често да кърми дѣтенцето си — нѣщо, за което ще се говори въ главата за кърменъето, исто така пакъ не трѣба да прави дълги прѣсѣгулки. Забълбзано е, че млѣкото въ начало на кърменъето е рѣдко, но колкото по-се то продължава, става все по-гъсто и по-питателно. За туй майкитъ не трѣба да прѣкъсватъ кърменъето, а като се свърши млѣ-

кото въ едната цица, да се дава на дѣтето; да кърми и отъ другата, за да не се набира много млѣко въ нея, а въ другата — да нѣма никакъ.

Когато майката е болна, тя зема разни лѣкарства, които, като влизать въ организма, иджтъ и се разиѣсватъ и съ млѣкото; така щото, ако единъ лѣкъ е остъръ, може отрови дѣтенцето, което кърми отъ туй млѣко.

Вслѣдствие това, прѣди нѣколко години, а нарѣдко и въ сегашно врѣме, кога дѣтенцето има трѣска или нѣкоя друга болестъ, майката пие лѣкарството и като дѣйствува то върху млѣкото, което сучи дѣтето, то оздравя. Много доктори въобще, кога забѣлѣжтъ, че дѣтенцето страда отъ нѣкоя болестъ, даватъ на майка му, да пие лѣкарството, което чрѣзъ млѣкото се прѣдава и на дѣтенцето и то оздравя. Химията чрѣзъ разлаганье е доказала, че това е истина.

Нѣкои болни майки често пийжтъ айфонъ, за да ги прѣспива, та да не чувствувать болкитѣ, които ги мжчжтъ; но това нѣщо е много врѣдительно, както за самитѣ тѣхъ, така и за дѣтенцата имъ, които, щомъ вкусижтъ отъ млѣкото имъ, и умиражтъ. Единъ Английски лѣкаръ единъжъ забѣлѣжилъ, че едно двумѣсечно отроче умрѣ внезапно, понеже вкуснжло отъ млѣкото на майка си, която отѣвѣ бѣше пепила айфонъ, за да се бори противъ спазмитѣ, които я мжчехъ. Ако нѣкоя майка пие по малко айфонъ, то дѣтенцето слѣдъ кърменъето се обзема отъ дълбокъ сънъ и мжкотия. Единъ такъвъ примѣръ споменува Буму:

«Клиентката ми г-жа Б., която кърмѣла сама дѣтенцето си, внезапно се обзе отъ остри болки на нервитѣ. Азъ, прочее, я посѣвѣвахъ да земе морфинъ; тя се съобрази съ съвѣтитѣ ми; но, като кърми дѣтенцето си, то се обзе веднага отъ едно раздражение, което мжчно се псѣрни.»

Спиртливитѣ пития трѣба строго да се отбѣгватъ отъ майкитѣ и дойкитѣ; защото, ако тѣ злоупотрѣбавать съ тѣхъ, тѣ влияжтъ и върху дѣтенцето имъ, което се обзема отъ безсъние, беспокойствие, спазми и други опасни болести. Д-ръ Верней, като забѣлѣжилъ единъжъ, че едно дѣтенце страдало отъ спазми, вслѣдствие майчиното злоупотрѣбление съ спиртни пития, заирѣтилъ строго на майката, да не пие такова питие, а тя, като се съобрази, и дѣтенцето ѝ въ кжсо врѣме оздравѣ. Болестъта често накарва майката, да прѣкрати кърменъето; впрочемъ нѣма видимъ, дали може нѣкоя майка, когато я сполети нѣкоя тежка болестъ, да продължи кърменъето?

Ако се анализира млѣкото на една жена, която има остра болестъ, то ще се забѣлѣжи, че количеството му е намалено, а само е по-гжсто; това е вслѣдствие намаление количеството на водата и захаръта му, а—увеличението на сиренината, мазнината и другитѣ му соли, слѣд. това промѣненне елементитѣ на млѣкото ще повлияе врѣдно върху пищеварителнитѣ органи на дѣтето и ще причини коремни болести; исклучаѣж влиянието на болестъта, което е тоже паразително.

Вырѣки това, обаче, нѣкои знаменити доктори съвѣтватъ, че дѣтето и въ такъвъ случай пужно е да

продължава кърменъето. Докторъ Troussseau, именно, поддържайки се върху своята собствена опитностъ, казва, че прѣкративанъето на кърменъето, както за майката, така исто и за дѣтето, е опасно, кога болестъта е кратковрѣменна. Въобще, ако болестъта е лека и кратковрѣменна, то кърменъето може да се продължава; но ако тя е тѣжка и ще трае около единъ мѣсець, кърменъето трѣба да се прѣкрати; то, въ такъвъ случай, може да е невъзможно, защото млѣкото се отдръпнува съвсѣмъ или пакъ количеството му се намалява твърдѣ много; слѣдъ оздравянието си, обаче, майката може пакъ кърми самичка дѣтенцето си, ако има млѣко.

Тугъ остана да прибавимъ още, че млѣкото на дойката (ако майката не може сама да кърми дѣтенцето си), трѣба да върви паралелно, по възможности, съ възрастъта на дѣтето. Слѣд. едно дѣтенце, което е още едномѣсечно, трѣба да кърми млѣкото на нѣкоя дойка, която тоже прѣкарва първитѣ мѣсеци слѣдъ ражданъето, защото пищеварителната система на дѣтето само такова млѣко може да приема безопасно; и още, защото млѣкото, колкото повече минава врѣмето отъ ражданъето, толкова повече се измѣнява и изгубва очистителнитѣ си свойства, които прѣзъ първия мѣсець слѣдъ ражданъето сж много силни у него. Ако млѣкото на дойката не върви паралелно съ възрастъта на дѣтето, то нанася върху послѣдното коремни и др. болести.

Единъ отъ най-важитѣ въпроси, който трѣба да привлѣче вниманието на майката и на доктора е слѣдущиятъ: колко млѣко достави новопретата кърмачка? Най-сигурното срдѣство, за да се узнае това, е слѣдущето: прѣтегляванъето дѣтенцето прѣди и послѣ кърменъето. Ако дѣтето слѣдъ кърменъето се забѣлѣжи, че е по-тежко съ 800 или 100 или 200 грама, то количеството на млѣкото е доволно. Но, освѣнъ това, за количеството на млѣкото можемъ се увѣри, като испитаме, дали дѣтето испразднива и двѣтѣ цици или само едната? Послѣдния случай показва, че млѣкото е доволно. При това, за да се увѣримъ още по-добрѣ, можемъ редовно, прѣзъ 8 или 15 дена, се ползува съ прѣтегляванъето. Ако се окаже, че теглото на дѣтето всѣкидневно не се увеличава поѣ съ 25 гр. или съ 200 гр. седмично, това показва, че млѣкото на кърмачката не е угодно и доволно.

За обличанъето.

Ако се купи една сжзна дрѣха, ще утрае 2 — 3 години; но, ако се купи — естина, тя ще утрае 1 година; слѣд. за прѣзъ 3 години, нужно е да се купижтъ 3 такива дрѣхи. Пита се, първата ли дрѣха е за прѣдпочтение или втората? Споредъ нашето мнѣние да се прѣдпочита втората, тѣй като първата, като трае дълго, причинява монотония и тжга, а втората, като не е дълготрайна, дава възможностъ да се размѣни 3 пѣтя прѣзъ сжщото врѣме, до което трае първата и да се достави чрѣзъ сжщитѣ разноски, или по-малко и за тритѣхъ пѣти; тя, прочее е по-добра, още и за това, дѣ-

то жената може прѣз не дълги разстояния да пзмѣнява облѣклото си — нѣщо, което е добро, колкото и забавително и прилича на слѣдущето: — Може ли напр. човѣкътъ да се храни катадневно съ сѣщото ястие, колкото вкусно и да е? Може ли винаги, да се събира съ сѣщитѣ си приятели, които да му разправятъ за сѣщитѣ работи? Може ли всѣкдневно да четемъ една и сѣща книга, която единъжъ е прочелъ добръ? На всичкитѣ тие запитвания ще се отговори така: «Не! това не е възможно. защото донася досада и стѣснение чрѣзъ монотонията си.» — Сѣщото се случва и съ дрѣхитѣ; човѣкъ не може да носи за дълго време една и сѣщата дрѣха; но иска да я размѣнява често съ друга. Богъ, който е сътворилъ прѣмъдро свѣта, навсѣкдѣ се погрижилъ да тури разнообразие. Така ние виждаме, че животнитѣ се раздѣлятъ на всеразлични разнообразни видове, отъ които всѣки има назначението си и службата си; ако би тие всички приличали помежду си, то това би причинило досада и омръзване. Иско така и човѣчеството прѣдставлява всеразлично разнообразие, защото безъ него не би имало индустрия, нито търговия; тие щѣхъ да пропаднатъ, а хиляди работници щѣхъ да умиратъ по нѣмане работа. За туй именно ние казваме, че човѣкътъ трѣба да гони разнообразие и въ облѣклото.

Ние, прочее, трѣба все да прѣдпочитаемъ ефтиното и разнообразното обличане, а не — скъпоцѣнното и дълготрайно, за да се не стѣсняваме и за да се обличаме и по-ефтино. Една дрѣха за лѣтото и друга една — за зимата не сж много, щомъ ние можемъ да избираме винаги испомежду голѣмо число разноцвѣтни платове, отъ различни цѣни, най-икономичниятъ, най-хубавиятъ и най-удобниятъ за възрастта, положението и кръга, въ който живѣемъ; въобще всѣка жена трѣба да постигва, споредъ както ѝ допускатъ срѣдствата, възрастта и общественото ѝ положение. Ако една жена желае да се показва по-млада, отколку си е, то тя е длъжна да се облича въ просто, серпозно облѣкло, чрѣзъ което тя се отличава отъ дѣщеритѣ си и привлича, както тѣхното уважение, така и — на обществото. Ако една петдесегодишна жена се облича въ червено, розово и пр. облѣкло, то хората не я почитатъ, а бѣбривитѣ жени клюкарствуватъ злѣ за нея.

Но както за една стара жена роклята и дрѣхата съ живъ цвѣтъ е неприлична, исто така за една млада жена и мома сж неудобни и неприлични скъпоцѣнитѣ рокли, които, разумѣва се, сѣщеврѣменно могатъ да сж много привлѣкательни и красиви.

А колкото повече чистото и простото обличане угождава на съпруга, годеинка или чужденеца, толкова пакъ възнегодява тѣмъ скъпоцѣнното и луксозното обличане. Бъдещето и омъжването на момитѣ щѣше да бжде твърдѣ лесно дѣло, ако тѣ можехъ разбра; че луксознитѣ и богати дрѣхи твърдѣ малко привличатъ въхищение; обичъ или любовъ; ако можехъ се убѣди, че самото срѣдство, чрѣзъ което една жена може да привлѣче оцѣненнето и обичта на мъжа, е просто и скромното, но хубаво и прѣлестно сѣщеврѣменно облѣкло; ако съзнавахъ, че, както ние се отвърщаме

и осждаме разсипищитѣ, пиянитѣ и хартоиграчи мъже, че така сѣщо и мъжетѣ осждаатъ разсипителната жена, която беспощадно жертвува за лѣкса си сѣмейното си благоденствие и щастие.

Както виждате, не изискваме невъзможни нѣща, а само прѣпоръчваме туй, което проистича отъ доброто чувство и спомага за увеличението на красотата и доблеститѣ на жената, безъ които нейното щастие ще бжде проблематично, ако не — невъзможно.

Ние много желаемъ да улеснимъ читателкитѣ си, щото въ всичкитѣ си работи да бждатъ добри, но и економични; за туй ние въе ще публикуваме такива статии, въ които ще се даватъ наставления и опѣтвания, за какъ може една жена да угождава подъ тие условия и за какъ може да приспособи главно въ обличането изисканьята на доброто чувство и благоприличното, за увеличение на хубостта му.

Кога нѣкоя жена е небрѣжно облѣчена, тя се показва грозна и антипатична; додѣто, като се облѣче, показва се хубава и привлѣкательна; за туй, прочее, нѣка бждемъ прѣди всичко любителки на доброто, защото отъ тази добродѣтель зависи на половина нашето благоденствие.

Свѣти къмъ майкитѣ.

I. За нервознитѣ дѣца.

Нервознитѣ дѣца се нуждайтъ отъ голѣмо обслужване и наглеждане, та за туй и майкитѣ, които иматъ такива чедъ, върху тѣхъ трѣба да обръщатъ най-голѣмо внимание.

Такивато дѣца сж въобще блѣдни; иматъ чело широко, а физиономията имъ е серпозна; характерътъ имъ е своенравенъ и не сж никога доволни. Мислитѣ имъ сж слаби, а темпераментътъ имъ — обикновено болѣзненъ; за туй тѣ трѣба да живѣятъ въ такива жилища, дѣто въздухътъ е най-чистъ и често да ги промѣняватъ. Но въпрѣки това, тѣхъ ги характеризира голѣмо търпѣние, та прѣнасятъ трудове и болки, безъ да се оплакватъ и плачатъ.

Такива дѣца трѣба да се хранѣтъ съ добра и сгодна храна, която да имъ принася полза и лесно да се смилъ. Тѣ не трѣба да се учятъ много; но часовѣтъ на умственото имъ занимание да сж по възможности по-малко; за туй родителитѣ не трѣба само да се обнасятъ съ тѣхъ въ училището вѣжливо, за да не ги докачатъ — нѣщо, което може да имъ причини поврѣда, — но още трѣба да имъ даватъ и по-малко урокъ, за да могатъ да го изучаватъ и добръ, и въ кратко време. Разбѣра се, и родителитѣ сѣщо така трѣба да се отнасятъ къмъ тѣхъ.

Тъмнината заплашва такивато дѣца; но въпрѣки това нѣкои ги оставятъ често въ тъмни мѣста, мислейки, че това ще ги поправи; но, колко се заблуждаватъ горкитѣ! Най-добро е, щото майката, като легне да спи дѣтето ѝ, да оставя въ стаята кандилчето съ малката си свѣтлина, или пакъ да остави отворена вратата на стаята, за да иде свѣтлина отъ съседната стая, и

за да чува дѣтето шума, който става въ кѣщи. Така дѣцата навивнуватъ лека полека съ тъмнината!

II. За топлината на отрочетата.

Майкитѣ трѣба да обръщатъ голѣмо внимание, когато самитѣ или слугинята имъ държи отрочето много близо до огъня; защото така боситѣ имъ крачка може, прѣзъ дългото стоение сръщо огъня, да се заболѣтъ. Държещата отрочето е добръ облѣчена, та не усѣща топлината, когато отрочето захваща да плаче и да вика, защото страда и боли, а пакъ не може иска за това, което чувствува; по-послѣ то захваща да прави разни движения, вслѣдствие болкитѣ, а слугинята казва, че то се забавлява, че за туй прави така; а то излиза съвсѣмъ противното. Ако майкитѣ знаехъ, че отрочетата не могатъ иска за, какво имъ причинява болка, и ако тѣ внимавахъ, да ги отдалечаватъ отъ онѣи мѣста, дѣто може да имъ се причини болка или неприятностъ, то и отрочетата никога нѣмаше да усѣщатъ болки и никога нѣмаше да се заболѣватъ.

Топлината е едно най-сѣществено условие за сѣществуването на отрочетата. Единъ лѣкаръ доказалъ, че една шестата часть отъ смъртelnостъта на отрочетата причинява студътъ. Топлината е абсолютно полезна; за това ние можемъ се увѣри отъ слѣдущето: котенцата, кученцата и птиченцата все се събиратъ и се притискатъ около и подъ майка си, за да се стоплюватъ и тя твърдѣ много се грижи, именно прѣзъ първитѣ дни на ражданъето имъ, да ги държи топли. Определено е, че температурата, която иматъ котенцата, кученцата и пиленцата, кога лѣгатъ при майка си, е съ 2° по-малка отъ — на послѣдната, която, щомъ се отдалечи, топлината на малкитѣ ѝ чедата спада до толкова, щото се уравнива съ атмосферната температура. Толкози малко топлина произвежда тѣлото на новородениятъ!

Дѣтенцата тоже нѣматъ голѣма топлина; тя е равна на 35° — 36°, та за туй прѣзъ тая възраст се случва най-често простудяване. Новороденото отроче може поѣкога, ако стане пужда, да се отдѣли за кратко врѣме отъ майка си; но въобще, колко е жестоко нѣщо отрочето да се раздѣля отъ майката; да се отдалечава отъ нейното обятие и стопляване и да се обвива вътрѣ въ студена фанела или колосани бѣли и тънки дрѣхы; колко то се излага на простудяване, кога се постави, да лѣга зимно врѣме въ нѣкое студено легло! Разберѣте добръ, вие майки, че не стига само да се обляча добръ дѣтенцето, но нужно му е още да не се лишава никакъ отъ майчиното стопляване!

За лошитѣ спохождања или другаруваня.

„Не се сприятелявайте никога съ хора, които не притежаватъ чувства по-горни отъ вашитѣ.“
Конфуций.

Горното мѣдро изречение на Китайскаго мѣдрца Конфуций е най-справедливо; но ние не даваме много

внимание на него, нито сме разбрали още точно, какво влияние упражнява върху насъ и характера ни сдружаванъето и спохождањето съ други хора, непознати до сега намъ. Ние се другаруваме често съ случившаго ни се, мислейки, че характерътъ ни ще противостои на влиянието, което той (другарѣтъ ни) има върху насъ. Впрочемъ много се лѣжемъ, защото, ако лицето е добро и добродѣтелно, това ще повлияе и върху насъ, за да бждемъ и ние такива; но, ако то е злонравно, и злодѣйско той и ние неусѣтно ще бждемъ такива и сами ще се въсчудваме послѣ на себе си, какъ се измѣнихме отъ добри и добродѣтелни, въ истински злодѣйци, като ни се внушихъ сатанински мисли, мечтания и стрѣмения!

Родителитѣ именно трѣба най-много да прѣдпазватъ чедата си отъ лошитѣ другаруваня — което изисква въ дѣйствителностъ остра наблюдателностъ. Така напр. да не ги оставятъ да играйтъ съ дѣца, които сѣ лицемерни, сирѣчь наявѣ се показватъ най-мирни, разумни и логични, но, като отидатъ въ нѣкое тайно мѣсто, откриватъ на другаритѣ си своитѣ развратни и поразителни знания, съ които ги развратѣватъ. А пакъ колкото се касае до другитѣ дѣца, които сѣ злонравни и чалкѣни, и явно, и тайно и които все се наказватъ за сторенитѣ си прѣстѣпления — съ тѣхъ, разбира се, никое, добро инстинктивно момче, не приема да играе и се другарува. Дѣцата тоже не трѣба да се другаруватъ и съ слугитѣ, отъ които се научаватъ да псуватъ; да не почитатъ никого, та па и да богохулствуватъ.

Но само дѣтската възраст се не заразява отъ лошитѣ спохождања, но — и старата; така напр. единъ петдесетгодишенъ мжжъ бѣше най-добъръ фамилистъ, спестовенъ и пр. но, като зафанжлъ да се спохожда съ други мжже злонравни и лицемерни, и той станжлъ сжщо такъвъ и се развали домашното му щастие и спокойствие. Тукъ трѣба да се забѣлжи, че тие зли хора, съ които може нѣкой да другарува, винаги сѣ дѣйствуватъ, щото и другаритѣ имъ да бждѣтъ такива, та всица да ги прѣзиратъ и мразѣтъ. Тѣ можехъ, ако имахъ и най-малко добродѣтель, да прѣдпазѣтъ другаритѣ си отъ пропастьта, та и тѣ сами да се почетѣтъ съ прозвицето: «Спасители на обществото»; за зла честь, обаче, такива то великодушни хора не се сръщатъ много, а всица почти се стрѣмѣтъ да затласкатъ другитѣ въ зиналата пропасть на разврата.

Съвѣти

* * Чистене сребърни сълдове. — Поставятъ се въ единъ съждъ, доста голѣмъ и пълнъ съ топла вода, въ която има растопена една шепа бораксъ и малко сапунъ; оставятъ се да стоѣтъ тамъ прѣзъ всичкото врѣме, цѣлата прѣдп или послѣ обѣдъ; послѣ изваждатъ се оттамо и се жърля върху тѣхъ сапунѣна вода, па ги небърсватъ съ мѣкъ платъ.

* * Чистене пѣтна отъ масло. — Тие пѣтна се очистватъ съ праха на цигарата, натритъ на спитно и размѣсенъ съ малко вода.

* * Чистене мѣдѣта (бакра). — Мѣдѣта се

съвършено очиства, като се пзмие прѣдварително съ топла вода; послѣ да се растрне съ мекъ платъ, намокренъ въ лимонния сокъ, а послѣ пакъ да се пзмие съ топла вода и да се избърне добръ съ тънка кожа.

* * Чистене стомини (чиличени) пожове. —

Тѣ се очистватъ, като се растрѣжтъ съ малко дървено масло, а послѣ се оставятъ да стоѣтъ по цѣль денъ на сухо мѣсто; послѣ да се растрѣжтъ съ ситна негасена варъ, докѣ да се изгуби и най-малкото пѣтно; слѣдъ това да се поставятъ пакъ на сухо мѣсто, но да сѣж покрити съ фанела. Сръбърнитѣ пожове се очистватъ, ако, веднага слѣдъ яденъето, сѣ избърватъ съ мокъръ платъ. Прахъ отъ камени вѣглища очиства съвършено дръжкитѣ на пожовѣтъ, безъ да ги поврѣди ни най-малко. Тоя прахъ, ако се направи много ситенъ, е най-добъръ и за жбитѣ.

* * Средство противъ чернимати, причинена отъ слънцето. — Ако нѣкой жена прѣкара лѣтото въ вилата си, то лицето и рѣцѣтъ ѝ почернѣватъ отъ слънчевия пекъ; та, ако желае да добие прѣдливата си бѣлина и розовъ шаръ, нѣка земе сто драма френско (цариградско) грозде, което да размачка добръ, па да го прѣцѣди прѣзъ едно най-тънко платно. Съ прѣцѣдената течность нѣка пзмие добръ рѣцѣтъ и лицето си и веднага тѣ ще се съвършено очистѣтъ.

* * За бѣлтъка и желтъка на яйцето. — Никога да се не ѣде гжстъ бѣлткъ отъ яйце, защото е много мжчносмилаемъ. Желтъкъ отъ яйцето е най-хранителенъ и като се размѣси съ бѣлтъка, не много възврѣлъ, улеснява много смиланъето.

* * Средство противъ пожара. — Тѣй като зимѣ често се случаватъ, вслѣдствие недоброто очистване на печкитѣ, да избухне пожаръ, за туй добръ е домакинята отрано да си доставя сѣренъ прахъ, който веднага слѣдъ избухванъето да фарля въ огнището: тогива пламъцитѣ се угасватъ. Друго срдѣство за угасване пожара е запущванъето трѣбитѣ съ добръ намокрени платове.

* * Отстранение на срдѣтелни животни. — Често се случаватъ градинитѣ, вилитѣ и кжщата да се напълнятъ съ разни пълзеци ехидни, скорпиони и др. разни врѣдителни или не—змии. Отстранението имъ се постига чрѣзъ посаждане на много корени отъ дива цѣлина. Миризмата, която излиза отъ листата на живата трѣва (сахатчета), отстранява тоже тия врѣдителни пълзеци животни.

* * Унищожение на дървеницитѣ. — Най-често кжщата се напълнюватъ съ дървеници, които, обаче, веднага пзмиратъ по слѣдуѣщия начинъ: Вжтрѣ въ единъ ссждъ съ горѣща вода, растапя се съразмѣрно количество стипца, която, като се растопи добръ, пзмиватъ се съ тая вода гнѣздата на дървеницитѣ, които дѣйствително завчасъ пзмиратъ. Въ много градища Европейски, кога намазватъ стѣнитѣ на кжщата, размѣсватъ въ бѣлилото и стипца, и по такъвъ начинъ тамъ нѣма дървеници.

* * Лѣка противъ мигренѣ. — Най-често хората ги мжчи мигренѣтъ, който, обаче, може се отстрани

така: Щомъ се почувствова, че иде болката, тутакси да се турѣтъ по слѣнитѣ очи кжсове отъ лимонна кора, потопена въ етеръ. Другъ добъръ лѣкъ е една чаша добъръ чай, въ който да се стисне добръ кората отъ единъ лимонъ и да се псние веднага при почванъето болката.

* * Лѣка противъ камшицата. — Често мнозина ги обзема камшица, отъ която, обаче, могатъ да се излѣкуватъ така: събиратъ се дръжкитѣ на черешитѣ, изсушаватъ се на слънцето и се запазватъ въ едно сухо мѣсто. Кога, прочее, нѣкой зафане да капля, нѣка възври нѣколко дръжки и пѣка псние на дена само три чаши отъ тая течность. Камшицъето завчасъ се прѣкартава.

Рецепти за ястия.

Макарони. — Възврѣте макаронитѣ вжтрѣ въ мѣлко или болшонъ; послѣ вземѣте на особно и накълпайте месо и опържете го малко съ тънко нарѣзанъ лукъ, пиперъ, солъ, търчинъ, дафиново листо и пр. Като се опърже добръ, налѣйте доматиъна салца, прибавѣте и очистенъ прѣсенъ или сухъ грахъ и оставѣте ги да възврѣтъ съ месото. Отдѣлно възврѣте добръ говежди мозъкъ и го надробѣте на кжчета; пастържете изобилно сирене и размѣсѣте съ мозъка добръ въ единъ голѣмъ ссждъ. Послѣ намажете извжтрѣ формата или караваната съ кр. масло; турѣте испървомъ въ тая каравана тѣстѣни листове, купени отъ сладкарница, или приготвени въ кжщи; надъ тѣхъ изсипѣте наклѣпаното месо, макаронитѣ и мозъка на пластове, на пластове като напърскате съ начукана галета отгорѣ на всѣки пластъ. Слѣдъ това набийте 6 — 7 яйца, налѣйте ги надъ смѣсѣта отъ пластовѣтъ и послѣ покривате ги нѣкъ съ листовѣтъ, а най-отгорѣ наливате разгорещеното кр. масло; пратѣте въ фурната, дѣто като се зачерви добръ, вземѣте и внимателно извадѣте отъ фурната.

* * Кйофѣта отъ картофи. — Възврѣте $\frac{1}{2}$ кг. картофи вжтрѣ въ вода и кр. масло; послѣ размачкайте ги добръ, като при това прибавите и 4 — 5 яйца. На отдѣлно опържете наклѣпано месо съ мипродни, отъ което месо турате по срдѣтата на всѣко картофѣно кйофѣте, което, като го намѣсите добръ, опържете въ изобилно кр. масло.

* * Бѣли салца — майонеза за риба. Набийте три желтъка отъ яйца, докѣ захванѣтъ до побѣлѣватъ; послѣ налѣйте на прѣсѣкулки една чаша дърв. масло, като все биете яйцата; а подирѣ, пакъ на прѣсѣкулки лимоненъ сокъ. Ако салцата се вижда рѣдка, прибавѣте дър. масло и продължавайте да я работите; прибавеното дърв. масло я сгжстѣва, додѣто лимонътъ я разрѣдва. Кога веке салцата стане бѣла и гжста, като масъ, намажете съ нея сварената риба, която я украсявате съ зелени маслични, съ правилно нарѣзани рѣпинни кжсове, добръ сварени яйца, нарѣзани на четире парченца, майданосъ и пр.

ПОКАНА

за

Записване спомоществатели на книжката

Любовь при едно езеро.

„Прочетохъ испратения Вп ржкописъ и помислихъ, че думата е любимото за Васъ понятие. Особено сте се ползували отъ асоцияцита на идеитъ. Колкото пъкъ се касае до нравствената стойностъ въ книгата, азъ прѣдполагамъ, че младото поколение, на прѣки съблзнителнитъ шарки, ще черпи отъ нея енергия, въодушевление за идеали. . . .

Д-ръ Алберъ.

И ако сега азъ поднасямъ настоещата покана на читащата публика, това е благодарение на уважаемия Д-ръ Алберъ — способенъ моралистъ — който съ цитиранитъ тугъ изражения, упражни осѣзателно влияние върху убѣжденията ми. Ето защо, прочее, азъ смѣхъ да мислѣхъ, че ще чуѣхъ ехото на компетентната критика относително произвѣдението сл.

Любовь при едно езеро, цѣлътъ на което се състои въ прѣкарването на идеалната любовъ. Да, любовъ идеална, небесна, постижима при съврѣменнитъ условия и реална както безотвѣтнитъ ридания въ нощта.

Книжката се състои отъ двѣ печатни коли и ще излизе къмъ края на текущия Ноември. Стойността ѝ е 40 ст.

1 Ноември 1897 гр. Шуменъ.

Съ почитание

Я Н К А

Какъ ще излиза за прѣзъ 1898 год. «Женския Свѣтъ» съ притурната му «Домакия».

Отъ новата 1898 год. списанието и притурката ни влизатъ въ новъ периодъ, та освѣнъ другитъ рѣшения за подобрѣнето имъ, взети сж още и слѣдущитъ:

1) Срокътъ на издаването имъ остава сжщия, т. е. «Жен. Свѣтъ» ще излиза на 1 и 20, а «Домакията» — на 10 число всѣки мѣсець. Величината имъ остава пакъ сжщата.

2) Съдържанието на списанието ще бжде по-интересно; но винаги по женската дѣятелностъ, като се приематъ подходящи статии и отъ мъже, за да се разисква по-добрѣ женскиятъ въпросъ и пр. а «Домакията», освѣнъ полезнитъ и необходимитъ за всѣка жена съвѣти, ще дава и изящни образци за ржководѣния, както и по най-добритъ и послѣднитъ моди (в. ст. въ 24 бр. „Ж. Св.“)

3) Абонирането ще става за една година или за 6 мѣсеца и началото му ще се счита отъ 1-й Януарий или 1-й Юлий.

4) Безъ прѣдплата никому нѣма да се праща, или пакъ не ще се взематъ въ внимание

каквито и да сж заявления; слѣд. всѣки брой въ ржцѣтъ на абонатитъ ще бжде доказателство за прѣдплащанье. (в. ст. въ 21 бр. «Ж. Св.»)

5) Цѣнитъ остальтъ сжщитъ: 7 лв. за спис. и притур. и 4 лв. по отдѣлно.

6) Абонирането става или направо въ Дирекцията или прѣзъ Т. Пош. станция или чрѣзъ п.ктуѣщия ни агентъ.

Интересно за Г-житѣ и Г-цитѣ.

МОДНИ И ГАЛАНТЕРИЙСКИ ЗАВЕДЕНИЯ

на

ХАДЖИ ПЕТРА ХРИСТОДУЛОВЪ и С^{ие}

Стара къща на Паруша Георгиевъ,

основана въ 1838г.

въ гр. Варна.

Централно заведение, улица Прѣславска и Аспарухъ.

Голѣмъ и богатъ чинитъ модни платове, белерини и дрѣхи за госпожи, госпожици и момичета и въобще всичкитъ отъ най-новата мода манифактура на галантерия видове, които ние лично си купуваме отъ Парижъ, Лионъ, Виена и други европейски градове.

Мостри се испращатъ всѣкому, който би поискалъ, по пощата.

Цѣни твърдѣ умѣрени.

ЗА АГЕНТЪ.

Въпросътъ за п.ктуѣщъ агентъ на „Женския Свѣтъ“ е вече разрѣшенъ.

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО, ВЪ ВАРНА

награденъ съ златенъ медалъ въ I-то Българско земеделѣческо-Промисленно Изложение въ Пловдивъ и съ бронзовъ — отъ Анверското изложение.

Прѣдпазвайте се отъ имитация. Истински сапунъ носи горнята марка.

Съдържание:

Модна хроника. — Обяснение на модитъ. — Припие на дрѣхитъ. — Морално устройство на дома. — Хишени на отрочетата. — За обличането. — Свѣти глѣзъ майкитъ. — За лошитъ спомоществатели или другаруванѣ. — Свѣти. — Рецензии за истиа. — Обявления.